

Pääkirjoitus:

Auto, tekniikka ja kuljetus 2/2019 **Norminpurkua**

Taksialan viime kesäisestä vapautumisesta käynnistynyt muutos on ollut silmin nähtävää. Mercedes-Benz oli vuonna 2018 vielä suosituin taksimerkki ja Suomen suosituin taksimalli oli viime vuonna Mercedesen E-sarja, mutta muutoksesta kertoo jotain Toyota Auriksen nousu toiselle sijalle. Taksina toimivat autot ovat monipuolistuneet.

Taksiautojen merkkipaletti on kasvanut ja samoin on niiden määrä. Traficomien mukaan taksiliikenteessä käytettävien ajoneuvojen määrä on kasvanut neljänneksellä heinäkuun alussa voimaan tulleen taksiuudistuksen jälkeen. Taksiliikennekäytössä nyt noin 2 000 henkilöautoa enemmän kuin ennen uudistusta.

Taksien määrä on kasvanut jokaisessa Suomen maakunnassa, erityisesti Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Lapissa.

Uudistus on lisännyt Helsinki-Vantaan taksikaistojen lisäksi taksiyrittäjien ja palvelukonseptien määrää. Suomen markkinoille on tullut myös ulkomaalaisia toimijoita. Esimerkiksi Uber on aloittanut toimintansa uudelleen, virolainen Taxify ja venäläisen tietotekniikkayhtiön Yandexin taksipalvelu Yango ovat tulleet maahan.

Taksiuudistuksen jälkeen uusia taksilupia on myönnetty 3 200 kappaletta, kaikkiaan niitä on voimassa yli 12 000.

Erilaiset taksisovellukset ja teipatut autot ovat olleet näkyvä ilmiö taksialan sääntelyn vapauttamisen jälkeen.

Mullistus on luonut alalla runsaasti uusia mahdollisuuksia sekä asiakkaille että taksialan yrittäjille. Markkinaehtoisuuden lisääntyessä mahdollisuudet eivät vain kasva maantieteellisesti tasaisesti, vaan ne keskittyvät sinne, missä markkinoita on enemmän. Kaupungeissa taksien määrä on kasvanut huomattavasti, mutta haja-asutusalueilla osin hiipunut. Toinen kysymyksiä herättänyt seikka on ollut Kela-kyytien järjestyminen. Sairaanhoito- ja vanhuskuljetukset eivät pysty toimimaan pelkästään markkinatalouden ehdoilla, ja näissä yhteiskunnan pitää raottaa kukkaroaan.

Vapaiden markkinoiden ja valtion avustusten rajapinnoissa voi helposti esiintyä houkutusta filunkipeliin, varsinkin vielä muotoaan hakevassa tilanteessa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto onkin antanut selvityspyyntöjä useille Kela-taksien välityskeskuksille epäillyistä kielletyistä kilpailunrajoituksista.

Monipuolinen markkinatilanne voi vaatia yhteiskunnan puolesta tulevaa sääntelyä kyseisenlaisessa tilanteessa, jossa markkinatoimijat suosivat epäreiluin perustein tiettyjä toisia toimijoita. Tällaisia lausuntoja on osaltaan antanut taksialan vapauttamisen toimeenpannut liikenneministeri **Anne Berner**.

Berner on nostanut mahdollisen sääntelyn ja valvonnan tarvetta myös pitämään huolen siitä, että teillä olevien taksien lupa-asiat ovat kunnossa, eikä puutteita muutenkaan ilmene kuljetuspalvelun laadussa. Asia nousi esille, kun valtaosasta takseja löytyi puutteita Helsingin poliisin tarkastuksessa helmikuun alussa.

Taksiala on vielä murroksessa, mutta selvää on se, että markkinoiden vapauttaminen ei itsessään tee autuaaksi. Loppupeleissä tärkeintä on, että yrittäjillä ja työntekijöillä on mahdollisimman yksinkertaista tehdä työtään ja tuottaa palveluita, jotka ovat laadultaan ja hinnoittelultaan mahdollisimman monipuolisia ja selkeitä asiakkaalle. Viranomaisten on pystyttävä pitämään huoli, että kilpailu ja reilut pelisäännöt toimivat markkinoilla.